Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

29. jaanuar 2013 *

Teenuste riigihanked — Hankemenetlus — Pendelvedu Itaalias ja Euroopas — Pakkuja pakkumuse tagasilükkamine — Otsus sõlmida hankeleping teise pakkujaga — Lepinguväline vastutus — Juurdepääs dokumentidele — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Eduka pakkuja pakkumus — Juurdepääsu keelamine — Kolmandate isikute ärihuve kaitsev erand

Liidetud kohtuasjades T-339/10 ja T-532/10,

Cosepuri Soc. Coop. pA, asukoht Bologna (Itaalia), esindaja: advokaat F. Fiorenza,

hageja,

versus

Euroopa Toiduohutusamet (EFSA), esindajad: D. Detken ja S. Gabbi, keda abistasid advokaadid J. Stuyck ja A.-M. Vandromme,

kostja,

mille ese on nõue tunnistada kehtetuks hankemenetlus CFT/EFSA/FIN/2010/01, mis puudutab pendelvedu Itaalias ja Euroopas (ELT S 51, 13.3.2010, nr 74689), ja kahju hüvitamise nõue (kohtuasi T-339/10) ning nõue tühistada EFSA 15. septembri 2010. aasta otsus, millega hagejal ei võimaldatud tutvuda pakkumusega, mille esitas viidatud hankemenetluses edukaks tunnistatud pakkuja (kohtuasi T-532/10),

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees N. J. Forwood, kohtunikud F. Dehousse (ettekandja) ja J. Schwarcz,

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. mai 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

Vaidluse taust

1 Euroopa Liidu Teataja lisas 13. märtsil 2010 (ELT S 51) avaldatud hanketeatega kuulutas Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) välja hankemenetluse CFT/EFSA/FIN/2010/01, mis puudutab pendelvedu Itaalias ja Euroopas (edaspidi „hanketeade").

2 Hanketeate punkti IV.2.1 kohaselt pidi hankeleping sõlmitama majanduslikult soodsaima pakkumuse esitajaga, lähtudes hankedokumentides, pakkumuste esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus või tehnilises kirjelduses esitatud nõuetest. Hankedokumendid nägid ette järgmised pakkumuste hindamiskriteeriumid: hind (50 hindamispunkti) ja tehniline kvaliteet (50 hindamispunkti). Hankeleping pidi sõlmitama pakkujaga, kelle pakkumus saab hinna ja tehnilise kvaliteedi hindamispunktide liitmisel kõrgeimad hindamispunktid.

3 Pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäev oli 19. aprill 2010. Määratud tähtajal esitati neli pakkumust, sealhulgas hageja, Cosepuri Soc. Coop. pA pakkumus.

4 Pakkumuste hindamise komisjon (edaspidi „hindamiskomisjon") tegi 31. mail 2010 ettepaneku sõlmida hankeleping mitte hageja, vaid ühe teise pakkujaga, kes sai kokku 88,62 hindamispunkti, mis jagunevad järgmiselt: 48,62 hindamispunkti hinna ja 40 hindamispunkti tehnilise kvaliteedi eest. Hageja pakkumus jäi teisele kohale ja see sai kokku 87 hindamispunkti, mis jagunevad järgmiselt: 50 hindamispunkti hinna ja 37 hindamispunkti tehnilise kvaliteedi eest.

5 EFSA tegi 31. mail 2010 ka otsuse sõlmida hankeleping hindamiskomisjoni välja valitud pakkujaga (edaspidi „edukas pakkuja") ja hagejale saadeti kiri, milles teda teavitati sellest, et tema pakkumust ei tunnistatud hankemenetluses edukaks. Hagejale saadetud kirjas esitas EFSA hagejale tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused, tema pakkumuse ja eduka pakkumuse võrdluse ning edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja nime.

6 Hageja esitas 11. juunil 2010 EFSA-le taotluse tutvuda kõnealuse hankemenetluse toimikuga.

7 EFSA vastas sellele taotlusele kuupäevata kirjaga, mis saabus hageja sõnul Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruses (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) ettenähtud tähtajal. EFSA viitas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74; edaspidi „finantsmäärus"), ning täpsustas kõigepealt, et ta oli esitanud hagejale 31. mai 2010. aasta kirjas (vt eespool punkt 5) tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused, eduka pakkumise tunnused ja eelised ning eduka pakkuja nime. EFSA saatis hagejale lisaks veel määruse nr 1049/2001 alusel pakkumuste hindamise protokolli ja eduka pakkujaga sõlmitud lepingu koopia. EFSA ei võimaldanud seevastu hagejal tutvuda eduka pakkuja ja teiste pakkujate pakkumustega, kuna nendega tutvumine võinuks kahjustada nende ärihuve. EFSA viitas selles osas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 2. Muu hulgas täpsustas EFSA hagejale, et ta võib 15 tööpäeva jooksul selle kirja saamisest arvates teha EFSA-le kordustaotluse.

8 Hageja teavitas 3. augustil 2010 EFSA-t oma soovist tutvuda hankemenetluse toimikuga, määrates selle jaoks konsultatsiooni kuupäeva ja kellaaja.

9 Hageja täpsustas 9. augustil 2010, et ta palub oma 3. augusti 2010. aasta taotlusega EFSA-l uuesti läbi vaadata enda otsus mitte võimaldada tal asjaomaste dokumentidega tutvuda. Eelkõige vaidles hageja vastu keeldumisele võimaldada tal tutvuda eduka pakkuja pakkumusega.

10 EFSA leidis 13. augustil 2010 esiteks, et hageja täpsustas oma 9. augusti 2010. aasta kirjaga seda, et see kujutab endast 3. augusti 2010. aasta taotluse kordustaotlust ja teiseks teavitas ta hagejat, et ta pikendab hageja taotlusele vastamise tähtaega 15 tööpäeva võrra määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 2 alusel.

11 EFSA kinnitas 15. septembril 2010 hagejale, et ta ei võimalda tal tutvuda teiste pakkujate poolt kõnealuses hankemenetluses esitatud pakkumustega. EFSA viitas selles osas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 2 ja finantsmääruse artikli 100 lõikele 2.

Menetlus ja poolte nõuded

12 Hageja esitas kõnealused hagiavaldused, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 9. augustil (kohtuasi T-339/10) ja 13. novembril 2010 (kohtuasi T-532/10).

13 Üldkohtu teise koja esimehe 15. märtsi 2012. aasta määrusega liideti kohtuasjad T-339/10 ja T-532/10 vastavalt Üldkohtu kodukorra artiklile 50 suulise menetluse ja kohtuotsuse huvides.

14 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldkohus (teine koda) avada suulise menetluse.

15 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 8. mai 2012. aasta kohtuistungil.

16 Kohtuistungil tegi Üldkohus käesoleva kohtuasja asjaoludest lähtudes kodukorra artikli 65 ja artikli 67 lõike 3 alusel menetlustoimingu, millega ta palus esitada eduka pakkuja hinnapakkumuse. EFSA täitis viivitamatult selle menetlustoimingu ja märkis kohtuistungil, et ta nõustub sellega, et see hinnapakkumus edastatakse hagejale.

17 Kohtuasjas T-339/10 palub hageja Üldkohtul:

— tühistada hankemenetlus osas, milles hinnapakkumisi hinnati kinnisel koosolekul;

— tühistada otsus sõlmida hankeleping teise pakkujaga ning kõik sellele järgnenud aktid;

— mõista EFSA-lt hageja kasuks välja kahjuhüvitis;

— mõista kohtukulud välja EFSA-lt.

18 Kohtuasjas T-339/10 palub EFSA Üldkohtul:

— jätta tühistamishagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena jätta see põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— jätta kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

19 Kohtuasjas T-532/10 palub hageja Üldkohtul:

— tühistada EFSA 15. septembri 2010. aasta otsus;

— kohustada EFSA-t esitama konfidentsiaalseks tunnistatud dokumendid;

— mõista kohtukulud välja EFSA-lt.

20 Kohtuasjas T-532/10 palub EFSA Üldkohtul:

— jätta tühistamishagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— jätta dokumentide esitamise taotlus rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

1. *Hagi kohtuasjas T-339/10*

Tühistamisnõuded

21 Hageja esitab oma tühistamisnõuete toetuseks kolm väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud finantsmääruse artiklit 89, hea halduse, läbipaistvuse ja avalikustamise põhimõtteid ning dokumentidega tutvumise õigust. Teises väites kinnitab hageja, et rikutud on finantsmääruse artiklit 100, määrust nr 1049/2001, põhjendamiskohustust, läbipaistvuse põhimõtet ning dokumentidega tutvumise õigust. Kolmandas väites heidetakse ette finantsmääruse artikli 100 ning hankedokumentides esitatud tingimuste rikkumist ja peamiselt otsuse põhjendamata jätmist.

22 Kõigepealt tuleb Euroopa Liidu institutsioonide ja asutuste korraldatud teenuste hankemenetlustele kohaldatava õiguse osas meenutada, et neid menetlusi reguleerivad finantsmääruse esimese osa V jaotise sätted ning samuti komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse finantsmääruse rakenduseeskirjad (EÜT L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145; edaspidi „rakenduseeskirjad"), käesoleva kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud redaktsioonis.

Tühistamisnõuete vastuvõetavus

23 Hageja täpsustab, et käesolevas kohtuasjas vaidlustatud aktid on järgmised: EFSA 31. mai 2010. aasta kiri (vt eespool punkt 5), hanketeade, hankedokumendid, hindamiskomisjoni protokoll ning EFSA ja eduka pakkuja vahel sõlmitud leping.

24 Kohtuistungil märkis hageja, et ta loobub hankedokumentide ja hindamiskomisjoni protokolli tühistamise nõuetest, mis kanti kohtuistungi protokolli.

25 Lisaks täpsustas EFSA kohtuistungil, et ta võtab tagasi hageja tühistamishagi vastu esitatud dokumentides tõstatatud vastuvõetamatuse vastuväite osas, milles see puudutab hageja teises nõudes nimetatud otsust sõlmida hankeleping teise pakkujaga.

26 Ülejäänud osas ja seoses sellega, et hageja on vaidlustatud aktide hulgas ära märkinud EFSA ja eduka pakkuja vahel sõlmitud lepingu, piisab märkimisest, et kõik nimetatud akti õiguslikud tagajärjed tekivad ja ammenduvad üksnes selle lepingulise suhte raames, mis on kõnealuse lepingu poolte vahel, kusjuures hageja kujutab endast selle lepingu suhtes kolmandat isikut. Ei ole esitatud ühtegi tõendit, mis võimaldaks asuda seisukohale, et asjaomane õigusakt tekitab siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis võiksid puudutada hageja huve, tuues kaasa selge muudatuse tema õiguslikus seisundis. Seetõttu on hageja tühistamishagi vastuvõetamatu osas, mis puudutab EFSA ja eduka pakkuja vahel sõlmitud lepingut. Siinjuures tuleb lisada, et ELTL artikli 266 alusel nõutakse institutsioonilt, organilt või asutuselt, kelle õigusakt on tunnistatud tühiseks, Üldkohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete

võtmist. Neil asjaoludel ei saa välistada, et kui tühistatakse otsus sõlmida hankeleping teise pakkujaga, siis võib EFSA olla sunnitud vaidlusaluse lepingu lõpetama (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu presidendi 31. jaanuari 2005. aasta määrus kohtuasjas T-447/04 R: Capgemini Nederland *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-257, punktid 95–97).

27 Kuivõrd hageja nimetab lisaks vaidlustatud aktide hulgas „hanketeadet", siis tuleb selles osas asuda seisukohale, et see nõue ühtib teise nõudega tühistada otsus sõlmida hankeleping teise pakkujaga.

28 Kuna hageja taotleb oma teises nõudes otsuse sõlmida hankeleping teise pakkujaga ning kõigi sellele järgnenud aktide tühistamist, siis tuleb viimaks meenutada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mis vastavalt sama põhikirja artikli 53 esimesele lõigule kuulub kohaldamisele Üldkohtu menetlusele, ja kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ning ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Eelnimetatu peab olema esitatud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks kaitset ette valmistada ja et Üldkohtul oleks võimalik hagi lahendada võimalusel ilma täiendavate materjalideta. Õiguskindluse ja korrakohase õigusemõistmise tagamiseks, ning et hagi oleks vastuvõetav, peavad selle aluseks olevad õiguslikud ja faktilised asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-387/94: Asia Motor France jt *vs.* komisjon, EKL 1996, lk II-961, punktid 106 ja 107, ning 14. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-209/01: Honeywell *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5527, punktid 55 ja 56, ning seal viidatud kohtupraktika). Käesoleval juhul ei täpsusta hageja milliseid „akte" teises nõudes silmas peetakse – välja arvatud EFSA ja eduka pakkuja sõlmitud leping, mille osas tühistamishagi tuleb tunnistada vastuvõetamatuks (vt eespool punkt 26) – ning hageja ei ole nimetatud nõude põhjendamiseks esitanud mingeid argumente. Järelikult tuleb teine nõue vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata osas, milles see puudutab „kõiki" otsusele sõlmida hankeleping teise pakkujaga „järgnenud akte".

29 Kõiki neid asjaolusid silmas pidades tuleb kohtuasjas T-339/10 esitatud hagi hindamisel piirduda nõudega tühistada EFSA otsus lükata hageja pakkumus tagasi ja sõlmida vaidlusaluses hankemenetluses leping teise pakkujaga, kelle pakkumus tunnistati paremaks.

Põhiküsimus

– Esimene väide, mis puudutab finantsmääruse artikli 89, hea halduse, läbipaistvuse ja avalikustamise põhimõtete ning dokumentidega tutvumise õiguse rikkumist

30 Hageja kritiseerib hankedokumentide punkti II.8, mille kohaselt on hinnapakkumuste hindamise menetlus kinnine. Ta väidab, et hinnapakkumusi ei saa pidada konfidentsiaalseteks andmeteks. Hageja leiab, et seega EFSA eksis, kui ta ei lubanud pakkujatel osaleda pakkumuste avamisel ja nende maksumusest lähtuval hindamisel. Lisaks välistas EFSA kõik hilisema kontrolli võimalused sellega, et ta kustutas hindamisprotokollist ära eduka pakkuja hinnapakkumuse. Hageja täpsustab, et tal ei oleks olnud põhjendatud huvi hankedokumente vaidlustada, enne kui need tema huvisid ei kahjustanud.

31 EFSA ei nõustu hageja argumentidega.

32 Esiteks vaidleb hageja vastu sellele, et hankedokumentide punkt II.8 näeb pakkumuste hindamiseks ette kinnise menetluse. Selles osas tuleb märkida, et hagejal on õigus käesoleva menetluse käigus täiendavalt vaidlustada hankedokumentide õiguspärasus (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 21. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas T-495/04: Belfass *vs.* nõukogu, EKL 2008, lk II-781, punkt 44). Hageja täpsustas kohtuistungil, et ta vaidlustab üksnes asjaolu, et tal ei olnud võimalust osa võtta hinnapakkumuste hindamismenetlusest. Ta ei väida, et tal ei olnud võimalik osaleda pakkumuste avamisel.

33 Finantsmääruse artikli 89 lõike 1 kohaselt peavad kõik hankelepingud, mida rahastatakse täielikult või osaliselt eelarvest, olema nimelt kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega. Käesoleval juhul tuleb asuda seisukohale, et hankedokumentide punkt II.8.2, mis näeb ette pakkumuste hindamiseks kinnise menetluse, on nõuetekohane, esiteks vastab see nõudele kaitsta pakkumuste konfidentsiaalsust ja teiseks põhimõttelisele nõudele vältida hankija sidepidamist pakkujatega (vt selle kohta finantsmääruse artikkel 99 ja rakenduseeskirjade artikkel 148). Finantsmääruse artikli 89 lõikes 1 sätestatud läbipaistvuse põhimõte, millele hageja viitab, tuleb ühitada nende nõuetega. Nende kaalutluste tõttu ei võimalda miski asuda seisukohale, et hankedokumentide punkt II.8 oleks õigusvastane.

34 Teiseks heidab hageja ette asjaolu, et tal ei olnud võimalik teada saada eduka pakkuja pakkumuse maksumust. Eelkõige juhib hageja tähelepanu sellele, et EFSA välistas kõik hilisema kontrolli võimalused sellega, et ta kustutas hindamisprotokollist ära eduka pakkuja hinnapakkumuse. Selles osas ja ilma et oleks vaja võtta seisukohta küsimuses, kas eduka pakkumuse maksumus on osa sellest teabest, mis hankija peab edututele pakkujatele esitama, ilmneb kohtuistungil avaldatud asjaoludest, et hagejal oli võimalik see maksumus teada saada. Nimelt ilmneb hindamiskomisjoni protokolli punktist 2.4, et nii hageja kui ka edukas pakkuja pakkusid ühesugust maksumust hinnapakkumuse punktide 2–7 osas, mille eest nad said maksimaalsed 15 hindamispunkti. Eduka pakkuja poolt hinnapakkumuse punktide 2–7 osas pakutud maksumus tuleb seega hindamiskomisjoni protokollist selgelt välja. Lisaks ilmneb hindamiskomisjoni protokollist hinnapakkumuse punkti 1 osas hageja pakutud maksumus ja selle eest saadud hindamispunktid. Kuigi eduka pakkuja hinnapakkumust ei ole otsesõnu märgitud, toob hindamiskomisjoni protokoll välja selle eest antud hindamispunktid. Neid tegureid arvesse võttes oli raskusteta võimalik välja arvutada eduka pakkuja pakutud maksumus hinnapakkumuse punkti 1 osas, ning sellele asjaolule viitab EFSA oma teises väites. Lisaks oli Üldkohtul kohtuistungil võetud korraldavate meetmete raames (vt eespool punkt 16) võimalik kontrollida, et EFSA poolt kohtule esitatud dokumentides märgitud maksumus vastab tõepoolest eduka pakkuja hinnapakkumusele. Lähtudes neist asjaoludest leiab Üldkohus, et isegi kui oletada, et EFSA eksis, kui ta jättis eduka pakkuja hinnapakkumuse hagejale otseselt teada andmata, ei mõjuta see eksimus siiski EFSA selle otsuse õiguspärasust, millega lükati hageja pakkumus tagasi ja otsustati sõlmida vaidlusaluses hankemenetluses leping teise pakkujaga, kelle pakkumus tunnistati paremaks, sest hagejal oli võimalik kõnealune maksumus teada saada. Seega tuleb hageja sellekohased argumendid tagasi lükata.

35 Kolmandaks tuleb hageja viidatud hea halduse põhimõtte osas märkida, et tulenevalt kohtupraktikast on liidu õiguskorras antud haldusmenetluslike tagatiste hulgas ka hea halduse põhimõte, millega on seotud pädeva institutsiooni kohustus hinnata hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumi olulisi asjaolusid (vt Üldkohtu 15. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-407/07: CMB ja Christof *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 182 ja seal viidatud kohtupraktika). Käesoleval juhul ei võimalda hageja esimese väite põhjenduseks esitatud argumendid – milles peamiselt heidetakse ette asjaolu, et hageja ei saanud tutvuda eduka pakkuja hinnapakkumusega – tõendada seda, et EFSA ei hinnanud hoolikalt ja erapooletult kõiki kõnealuse juhtumi asjaolusid. Täpsemate tõendite puudumise tõttu tuleb hageja asjaomased argumendid tagasi lükata.

36 Lõpuks tuleb märkida hageja argumentide kohta, mis puudutavad määruse nr 1049/2001 rikkumist, et kohtuasjas T-339/10 tühistamishagi esitamise kuupäevaks ei olnud selle määruse alusel esitatud hageja taotlus tutvuda dokumentidega saanud EFSA-lt lõplikku vastust, nagu ka hageja ise möönab oma hagiavalduse punktis 10. Samas ei ole esialgsele dokumentidega tutvumise taotlusele antud vastus midagi enamat kui esmane seisukohavõtt, millega antakse huvitatud isikule võimalus taotleda asjaomaselt institutsioonilt kõnealuse seisukoha ülevaatamist. Järelikult saab vaid asjaomase institutsiooni võetud meede, mille puhul on sisuliselt tegemist otsusega ning millega asendatakse täielikult eelmine väljendatud seisukoht, tuua kaasa õiguslikke tagajärgi, mis mõjutavad hageja huve, ning selle peale saab seega esitada tühistamishagi (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 6. juuli 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-391/03 ja T-70/04: Franchet ja Byk *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-2023, punkt 48, ja 9. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-437/05: Brink's Security

Luxembourg *vs*. komisjon, EKL 2009, lk II-3233, punkt 71). Nende asjaolude tõttu ei ole kohtuasjas T-339/10 esitatud tühistamishagi raames vastuvõetav hageja väide määruse nr 1049/2001 rikkumise kohta.

37 Kõiki neid asjaolusid arvestades tuleb esimene väide tagasi lükata.

– Teine väide, mille kohaselt on rikutud finantsmääruse artiklit 100, määrust nr 1049/2001, põhjendamiskohustust, läbipaistvuse põhimõtet ning dokumentidega tutvumise õigust

38 Hageja vaidlustab EFSA otsuse jätta rahuldamata tema taotlus tutvuda eduka pakkuja ja teiste pakkujate pakkumustega (vt eespool punkt 7). Hageja väidab, et võimalus tutvuda teiste pakkujate tehniliste lahendustega ei avalda mõju mingitele ärihuvidele. Kuna puudus võimalus tutvuda nende dokumentidega, siis ei olnud tal võimalik mõista hindamiskomisjoni protokolli. Lisaks tuleb põhjenduse puudumiseks pidada asjaolu, et EFSA jättis täpsustamata eduka pakkuja hinnapakkumuse. Üldkohus on juba tunnustanud, et eduka pakkuja hinnapakkumus kujutab endast üht edukat pakkumust iseloomustavatest andmetest ja üht selle eelistest.

39 EFSA ei nõustu hageja argumentidega.

40 Kõigepealt tuleb sedastada, et kuigi hageja viitab oma teise väite pealkirjas läbipaistvuspõhimõttele ja dokumentidega tutvumise õigusele, on hageja esitatud argumentide eesmärk, et tuvastataks põhjenduse puudumine, mis tuleneb asjaolust, et talle ei edastatud teiste pakkujate pakkumusi ja eelkõige eduka pakkuja pakkumust.

41 Täpsemalt osutab hageja hagiavalduse punktis 26 sellele, et „dokumentidega tutvumise keelamine ja asjaolu, et hindamiskomisjon ei edastanud [talle] pakkumust, mille oli esitanud ettevõtja, kellega sõlmiti hankeleping, muutis menetluse õigusvastaseks, kuna hindamisprotokollis esitatud piiratud väited ei võimalda mõista, millised on kummagi pakkumuse olulised erinevused, ega kontrollida kas [hindamiskomisjoni] poolt täidetuks loetud tingimused on tõepoolest kaetud”. Lisaks täpsustab hageja hagiavalduse punktis 27, et „talle [eduka pakkuja] hinna teatavaks tegemata jätmise tagajärg on see, et hankemenetluses rikuti põhjendamiskohustust, kuna ei näidatud ära, kui palju hindamispunkte anti selle kriteeriumi eest ettevõtjale, kellega hankeleping sõlmiti”.

42 Finantsmääruse artikli 100 lõike 2 ja rakenduseeskirjade artikli 149 kohaselt täidab hankija oma põhjendamiskohustust, kui ta kõigepealt viivitamata teatab kõigile pakkujatele, kelle pakkumused on tagasi lükatud, nende pakkumuse tagasilükkamise põhjustest ja kui ta seejärel 15 kalendripäeva jooksul alates kirjaliku taotluse registreerimisest edastab pakkujatele, kelle pakkumus on vastavaks tunnistatud ning kes on seda sõnaselgelt taotlenud, eduka pakkumuse tunnused ja suhtelised eelised ning selle pakkuja nime, kellega leping sõlmitakse (Esimese Astme Kohtu 10. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-465/04: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 47, ja eespool punktis 36 viidatud kohtuotsus Brink’s Security Luxembourg *vs*. komisjon, punkt 160).

43 See toimimisviis on kooskõlas ELTL artiklis 296 sätestatud põhjendamiskohustuse eesmärgiga, mille kohaselt peab põhjendusest selgelt ja üheselt nähtuma akti vastuvõtja arutluskäik, nii et esiteks oleks huvitatud isikutel oma õiguste kaitsmiseks võimalik mõista võetud meetme põhjuseid ja teiseks oleks kohtul võimalik teostada kontrolli (eespool punktis 42 viidatud kohtuotsus Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, punkt 48).

44 Lisaks on oluline meeles pidada, et põhjendamiskohustuse hindamisel tuleb lähtuda juhtumi asjaoludest, eelkõige akti sisust, esitatud põhjenduste laadist ja akti adressaatide ning teiste otseselt ja isiklikult puudutatud asjaomaste isikute huvist saada selgitusi (vt Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Käesoleval juhul tuleb esiteks meenutada, et EFSA teatas hagejale tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused, edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised ning selle pakkumuse esitanud pakkuja nime ja edastas talle pakkumuste hindamise protokolli ning eduka pakkujaga sõlmitud lepingu koopia (vt eespool punktid 5 ja 7).

46 Teiseks tuleb märkida väite kohta, mille kohaselt ilma võimaluseta tutvuda pakkuja tehnilise lahenduseta ei ole võimalik mõista hindamiskomisjoni protokolli, et see väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt ilmneb hindamiskomisjoni protokollist, et komisjon tõi pakkumuste tehniliste lahenduste hindamise iga alakriteeriumi osas ära põhjused, millest lähtudes asjaomastele pakkujatele hindamispunkte anti. Eelkõige tuleb pakkumuste tehniliste lahenduste hindamise esimese alakriteeriumi osas, mida puudutab käsitletava hagiavalduse kolmas väide, rõhutada, et hindamiskomisjon esitas piisavalt täpsed andmed esitatud pakkumuste omaduste kohta ja eelkõige eduka pakkuja pakkumuse kohta. Pealegi oli hagejal võimalus hindamiskomisjoni protokolli alusel esitada Üldkohtule argumendid esiteks seoses kõnealuste pakkumuste võrreldavate eelistega ja teiseks eduka pakkuja pakkumusega.

47 Kolmandaks, asjaolu kohta, et EFSA jättis eduka pakkumuse maksumuse teatamata, ja eeldades, et maksumus on osa edukat pakkumust iseloomustavatest andmetest ja selle eelistest, millest hankija oli käesoleval juhul finantsmääruse artikli 100 lõike 2 alusel kohustatud teatama, tuleb märkida, et igal juhul selgub kohtuistungil avaldatud teabest, et hagejal oli võimalik kõnealune maksumus teada saada (vt eespool punkt 34).

48 Neist kaalutlustest lähtudes asub Üldkohus seisukohale, et EFSA ei rikkunud käesoleval juhul põhjendamiskohustust, mis tuleneb eelkõige finantsmääruse artikli 100 lõikest 2.

49 Kuna hageja argumente, eelkõige viidet läbipaistvuspõhimõttele, saab tõlgendada nii, et sellisel kujul soovitakse nendega vaidlustada keeldumist tutvuda pakkujate tehniliste lahenduste ja hinnapakkumustega ja eelkõige eduka pakkuja omadega, siis tuleb igal juhul meenutada, et finantsmääruse artikli 89 lõikes 1 nimetatud läbipaistvuse põhimõtte peab ühitama üldiste huvide, riigi osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuvide ja ausa konkurentsi kaitsega, mis õigustab finantsmääruse artikli 100 lõike 2 teises lõigus ette nähtud võimalust jätta teatud andmed edutule taotlejale avalikustamata, kui avalikustamata jätmine on vajalik nendest nõuetest kinnipidamiseks (Üldkohtu 10. detsembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-195/08: Antwerpse Bouwwerken *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-4439, punkt 84). Selles osas näeb finantsmääruse artikli 100 lõike 2 esimene lõik käsitletava juhu osas ette üksnes, et teatavaks tuleb teha eduka pakkumuse tunnused ja suhtelised eelised ja selle pakkuja nimi, kellega leping sõlmitakse. Finantsmääruse artikli 100 lõike 2 esimene lõik ei näe ette kohustust, et eduka pakkuja pakkumus tuleks teha teatavaks täies ulatuses (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. jaanuari 2012. aasta määrus kohtuasjas C-462/10 P: Evropaïki Dynamiki *vs.* keskkonnaagentuur, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks tuleb siinjuures meenutada, et käesolevas asjas teatas EFSA hagejale tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused, edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised ning selle pakkumuse esitanud pakkuja nime ja edastas talle pakkumuste hindamise protokolli ning eduka pakkujaga sõlmitud lepingu koopia. Neist asjaoludest lähtudes asub Üldkohus seisukohale, et EFSA ei rikkunud talle finantsmääruse artikli 89 lõikega 1 pandud läbipaistvuskohustust. Lisaks tuleb konkreetselt eduka pakkuja hinnapakkumuse osas meelde tuletada, et hagejal oli võimalik selle pakkumusega tutvuda EFSA esitatud dokumentide abil (vt eespool punkt 34).

50 Lõpuks tuleb selles osas, milles hageja argumente võib tõlgendada nii, et nendega viidatakse määruse nr 1049/2001 rikkumisele, need tagasi lükata samadel põhjustel, mis on esitatud eespool punktis 36.

51 Kõiki neid asjaolusid arvestades tuleb hageja teine väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Kolmas väide, mis puudutab rakenduseeskirjade artikli 100 ning hankedokumentides esitatud tingimuste rikkumist ja peamiselt otsuse põhjendamata jätmist

52 Hageja vaidlustab oma pakkumuse ja eduka pakkuja pakkumuse võrdleva hindamise seoses tehnilise lahenduse esimese alakriteeriumiga. Eelkõige toob hageja esile, et võrreldes eduka pakkujaga kuulub talle rohkem sõidukeid, samas kui tehnilise lahenduse hindamistulemused on selles osas ühesugused. Lisaks eksis hindamiskomisjon, kui ta leidis, et hageja on esitanud vähe teavet esiteks lennuandmete tõhusa monitooringu suhtes ja teiseks teenuse paindlikkuse ja selle lisaväärtuse suhtes reisijate jaoks. Hageja kritiseerib ka eduka pakkuja pakkumust nende Itaalia seaduste seisukohast, mida kohaldatakse kõnealustele teenustele. Eelkõige leiab hageja, et eduka pakkuja võetud kohustus parkida alaliselt sõidukit EFSA parkla läheduses on ebaseaduslik, kuna esiteks võib üürisõidukite parkimine toimuda üksnes selleks lubatud kohtades ja teiseks on ühe sõiduki alalise kättesaadavuse tagamine vastuolus kohustusega täita eratellijate tellimusi. Hageja rõhutab selles osas, et Üldkohus on tunnustanud asjaolu, et hanketeates esitatud tingimused ei tohi õhutada pakkujaid rikkuma siseriiklikku õigust. Lõpuks väidab hageja, et hindamiskomisjon eiras asjaolu, et hageja oli sõlminud partnerlusleppe, et tagada kõnealused teenused kõigis Itaalia territooriumil asuvates linnades. Nimetatud asjaolud hankekomisjoni protokollis on niisiis põhjendamata.

53 EFSA ei nõustu hageja argumentidega.

54 Kõigepealt tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on hankijal ulatuslik kaalutlusõigus asjaolude osas, mida tuleb hankemenetluses hankelepingu sõlmimise otsuse tegemisel arvesse võtta, ning et Üldkohtu ülesanne on kontrollida üksnes menetluseeskirjade ja põhjendamiskohustust reguleerivate normide täitmist ja asjaolude sisulist paikapidavust, et tehtud ei oleks ilmset hindamisviga ning et tegemist ei oleks võimu kuritarvitamisega (Esimese Astme Kohtu 27. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-211/02: Tideland Signal *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-3781, punkt 33; Esimese Astme Kohtu 6. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-148/04: TQ3 Travel Solutions Belgium *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-2627, punkt 47, ja Esimese Astme Kohtu 20. mai 2009. aasta otsus kohtuasjas T-89/07: VIP Car Solutions *vs*. parlament, EKL 2009, lk II-1403, punkt 56).

55 Käesoleval juhul käsitles tehniliste lahenduste hindamise esimene alakriteerium viisi kuidas osutatakse teenust selleks kohandatud sõidukitepargiga, teenuse kättesaadavust ja paindlikkust ning lennuandmete monitooringut. Edukas pakkuja sai 7 hindamispunkti rohkem kui hageja (maksimaalsest 25 hindamispunktist).

56 Hageja pakkumuse osas leidis hindamiskomisjon, et pakutav sõidukipark on väga kõrge tasemega, suure hulga nõutust kõrgemat klassi sõidukitega ja pideva kättesaadavusega. Hindamiskomisjon märkis ka, et hageja oli esitanud vähe teavet lennuandmete tõhusa monitooringu kohta, teenuse paindlikkuse ja selle lisaväärtuse kohta reisijate jaoks (reisijate abistamine hilinemiste, pagasi kaotsimineku ja ümbersuunatud lennu korral).

57 Eduka pakkuja pakkumuse osas leidis hindamiskomisjon samuti, et pakutav sõidukipark on väga kõrge tasemega, suure hulga nõutust kõrgemat klassi sõidukitega ja pideva kättesaadavusega. Lisaks tõstis hindamiskomisjon esile pakutava teenuse suurt paindlikkust ja kättesaadavust. Eelkõige nimetas hindamiskomisjon partnerlusleppe olemasolu, tänu millele oleksid autojuhid ootel ka teistes kohtades

kui Lombardia (Itaalia) ja Parma (Itaalia), ühe sõiduki pidevat viibimist EFSA parkla lähedal, abistamist pagasi kaotsimineku korral, tehnilise abi olemasolu tarkvara pidevaks hooldamiseks ja kohustuse võtmist jälgida pidevalt ja süstemaatiliselt lennuandmeid.

58 Esiteks tuleb märkida sõidukipargi hindamise osas, et vaidlust ei ole küsimuses, et hageja ja edukas pakkuja omavad mõlemad suurt hulka hankedokumentides nõutust kõrgemat klassi sõidukeid. Sellest tulenevalt ei ole pakkumuste võrdleva hindamise puhul tähtsust asjaolul, et hagejale kuulub käesoleval juhul suurem sõidukipark kui edukale pakkujale.

59 Teiseks, seoses väitega, mille kohaselt hindamiskomisjon eksis, asudes seisukohale, et hageja oli esitanud vähe teavet lennuandmete tõhusa monitooringu kohta, tuleb märkida, et hageja pakkumus, millele ta juhtis tähelepanu oma argumentide toetuseks esitatud dokumentides, oli sõnastatud järgmiselt:

„Cosepuri käsutuses on uus tarkvara, mis võimaldab olla reaalajas ühenduses Itaalia peamiste lennujaamade veebilehekülgede teabega siseriiklike ja rahvusvaheliste lendude saabumise ja väljumise kohta. Tänu sellele on meie operaatoritel EFSA opereerimiskeskuses, kes tegelevad teenuste juhtimisega, võimalik jälgida ja kontrollida hankeesemes loetletud lennujaamadesse saabuvate ja neist lahkuvate lendude aegu. Sel moel saab Cosepuri hoiatada võimalike hilinemiste ja lendude ümbersuunamiste eest, kui esinevad ettenägematud ilmastikuolud, streigid või mehaanilised probleemid.”

60 Selles osas võib teha järelduse, et hageja pakkumus oli tõesti vähem põhjalik, nagu sisuliselt leidis hindamiskomisjon. Hageja pakkumus piirdus kinnitusega, et tal on lendude monitooringusüsteem, ilma et oleks täpsustatud selle süsteemi tehnilisi andmeid. Lisaks märgiti hageja pakkumuses ilma lähemate täpsustusteta, et uus tarkvara, mida ta kasutab (mille nime ei ole viidatud tekstilõigus esitatud) on „võimeline” olema ühenduses Itaalia peamiste lennujaamade veebilehekülgedega. Arvestades neid asjaolusid ei ole millestki võimalik järeldada, et hindamiskomisjon oleks ilmselgelt rikkunud oma kaalutlusõigust, kui ta asus seisukohale, et hageja esitas vähe teavet lennureiside tõhusa monitooringu kohta.

61 Mis puudutab kolmandaks väidet, et hindamiskomisjon eksis, kui ta leidis, et hageja oli esitanud vähe teavet teenuse paindlikkuse ja lisaväärtuse kohta reisijate jaoks, siis tuleb märkida, et nagu hageja kohtule esitatud dokumentides näitas, piirdus ta oma pakkumuses üksnes täpsustusega, et EFSA jaoks luuakse opereerimiskeskus ja selles töötab üks hageja esindaja, kellele on äraolekute puhuks ette nähtud üks asendaja. Nagu hindamiskomisjon oma protokollis märkis, ei olnud hageja esitanud mingit teavet, mis oleks võimaldanud täpsemalt hinnata pakutava teenuse paindlikkust. Eelkõige ei olnud esitatud mingit teavet, mis puudutanuks reisijate abistamist hilinemiste, pagasi kaotsimineku ja ümbersuunatud lennu korral, mida hindamiskomisjon oma protokollis esile tõstis ja mida hageja ei ole vaidlustanud. Neil põhjustel ei võimalda miski asuda seisukohale, et hindamiskomisjon oleks teinud ilmse hindamisvea, kui ta järeldas, et hageja esitas vähe teavet teenuse paindlikkuse ja selle lisaväärtuse kohta reisijate jaoks.

62 Neljandaks tuleb seoses väitega, et hindamiskomisjon eiras asjaolu, et hagejal on partnerluslepe, millega tagatakse kõnealused teenused kõigis Itaalia territooriumil asuvates linnades, sedastada, et hageja kinnitusel puudub faktiline alus. Nagu EFSA Üldkohtule esitatud dokumentides märgib, piirdub hageja oma pakkumuse sissejuhatuses tegelikult märkega, et ta on asutanud uued ettevõtted, mis tegutsevad üksnes Emilia Romagna (Itaalia) ja Toscana maakondades (Itaalia), täpsustamata lähemalt seda, milliseid teenuseid need ettevõtted tegelikult osutavad, ega asjaomast territooriumi. Lisaks viitab hageja, jällegi oma pakkumuse sissejuhatuses, põgusalt ka selle klientide võimalusele teha „Busclik” nimelise üüriteenuse abil ettetellimusi kõigis linnades. Lisaks sellele, et pakutavat teenust ei ole täpsemalt kirjeldatud, ei ilmne selle esitlusest ka, kas väljend „kõigis linnades” viitab pakutavate teenuste geograafilisele kättesaadavusele või klientidele, kes kõnealust teenust kasutavad. Sellest

tulenevalt ei saanud EFSA tegelikult kõnealusest osalisest teabest järeldada, et hageja suudab neid teenuseid tõhusalt osutada „ükskõik millises Itaalia territooriumil asuvas linnas”, nagu hageja sellegipoolest kohtule esitatud dokumentides väidab.

63 Viiendaks tuleb väite osas, et eduka pakkuja pakkumus ei ole kooskõlas Itaalia õigusnormidega, ja oletades, et nende õigusnormide hagejapoolne tõlgendus on õige, kõigepealt välja tuua, et hankedokumentides ei olnud tehnilise tingimusena ette nähtud kohustust parkida alaliselt üht või mitut sõidukit EFSA asukoha läheduses. Seetõttu ei saa sellest käesoleval juhul järeldada, et hanketeates esitatud tingimused oleks õhutanud pakkujaid kõnealusele lepingule kohaldatavaid siseriiklikke õigusnorme rikkuma. Seejärel tuleb välja tuua, nagu EFSA kohtule esitatud dokumentides õigesti osutab, et eduka pakkuja pakkumust saab tõlgendada nii, et pakkujal on olemas või saab olema EFSA läheduses lubatud parkimiskoht. Lõpuks piisab sellest, kui väidetava asjaolu kohta, et kohustus parkida üht sõidukit EFSA lähedal ei võimalda täita eraklientide tellimusi, esile tuua, et hindamiskomisjon üksnes viitas eduka pakkuja võetud kohustusele, et üks sõiduk pargitakse EFSA lähedal. Sellist kohustust võib tõlgendada nii, et kui eraklient reserveerib kõnealuse sõiduki, siis pakkuja kohustub selle asendama. Sellest ei saa mingil juhul järeldada, et seda sõidukit ei saa kõnealusel juhul kasutada muud kliendid kui EFSA. Neid asjaolusid silmas pidades ei saa hageja argumentidest teha järeldust, et hindamiskomisjoni protokollis oleks esinenud ilmne hindamisviga. Lisaks sellele tuleb märkida, et isegi kui hindamiskomisjon oleks teinud ilmse hindamisvea, ei võimaldaks mitte miski järeldada, et edukale pakkujale antud hinne oleks sellisel juhul olnud esimese tehnilise hindamiskriteeriumi eest kindlasti enam kui 1.62 hindamispunkti madalam (maksimaalsest 25-st), mis oleks võimaldanud hagejal saada kõrgema koguhinde. Selles osas tuleb meenutada, et hankedokumentides ei olnud tehnilise tingimusena ette nähtud ühe või mitme sõiduki parkimise kohustust EFSA asukoha lähedal.

64 Neid asjaolusid arvestades tuleb kolmas väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata

65 Kõigest eeltoodust tuleneb, et hagiavalduses esitatud tühistamisnõuded tuleb tervikuna rahuldamata jätta.

Kahju hüvitamise nõuded

66 Hageja väidab, et arvestades EFSA tegevust iseloomustavat ebaseaduslikkust, tuleks talt mõista välja hankemenetluses osalemise kulud ja saamata jäänud tulu, mis ei tohiks olla alla 10% selle teenuse eest saadavast tasust, mille tellimiseks hange korraldati, ja sellele peaks lisanduma teenuslepingu sõlmimise otsuse kuupäevast kuni võlgnetavade summade väljamaksmiseni arvestatav seadusjärgne viivitusintress.

67 EFSA märgib esiteks, et hagiavaldus ei vasta kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c nõuetele ning ei nõustu mingil juhul hageja argumentidega.

68 Tuleb meenutada, et liidu lepinguvälise vastutuse tekkimise ja kantud kahju hüvitamise õiguse kasutamise eelduseks ELTL artikli 340 teise lõigu alusel on see, et samaaegselt on täidetud teatud tingimused: institutsioonidele etteheidetava teo õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ning põhjuslik seos selle teo ja viidatud kahju vahel. Kuna ELTL artikli 340 teises lõigus ette nähtud kolm vastutuse tekkimise tingimust peavad olema täidetud kumulatiivselt, piisab kahju hüvitamise nõude rahuldamata jätmiseks sellest, kui üks neist tingimustest on täitmata. Lisaks sellele ei ole mingisugust kohustust uurida institutsiooni vastutuse tingimusi kindlaksmääratud järjekorras (vt selle kohta Euroopa Kohtu 18. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-419/08 P: Trubowest Handel ja Makarov *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 2010, lk I-2259, punktid 40–42 ja seal viidatud kohtupraktika).

69 Käesoleval juhul ei toimunud hageja väidete ja argumentide hindamisel midagi õigusvastast, nagu ilmneb ka tühistamisnõudeid puudutavatest järeldustest. Sellest tulenevalt ei ole EFSA-le ette heidetud õigusvastast käitumist puudutav tingimus täidetud.

70 Järelikult ei ole üks tingimus liidu vastutuse tekkimise tingimustest täidetud ning kahju hüvitamise nõue tuleb jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata. Seega ei ole vaja hinnata, kas kahju hüvitamise nõue vastab Euroopa Kohtu põhikirja artikli 21 esimeses lõigus, mida sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu alusel kohaldatakse Üldkohtu menetluses, ja kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c sätestatud täpsusnõuetele.

71 Kõigist eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt tuleb kohtuasjas T-339/10 esitatud hagi tervikuna rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja rahuldada hageja esitatud menetlust korraldavate meetmete taotlust tutvuda eduka pakkuja pakutud tehnilise lahendusega, kuna Üldkohus leiab, et asi on toimiku materjalide alusel piisavalt selge.

2. *Hagi kohtuasjas T-532/10*

Hagi vastuvõetavus

72 EFSA arvates tuleb hagi kohtuasjas T-532/10 tunnistada vastuvõetamatuks osas, milles sellel on sama ese kui kohtuasjas T-339/10 esitatud hagil.

73 Hageja vaidlustab EFSA väited.

74 Selles osas tuleb asuda seisukohale, et kohtuasjas T-339/10 on hagi ese nõue tühistada EFSA otsus lükata hageja pakkumus tagasi ja sõlmida vaidlusaluses hankemenetluses leping teise pakkujaga, kelle pakkumus tunnistati paremaks (vt eespool punkt 29). Kohtuasjas T-532/10 esitatud hagi ese on nõue tühistada EFSA 15. septembri 2010. aasta otsus, millega keelduti andmast juurdepääsu teatud dokumentidele (vt eespool punkt 19). Seega ei ole kohtuasjades T-339/10 ja T-532/10 esitatud hagidel sama ese.

75 EFSA argumendid tuleb niisiis tagasi lükata ja hagi kohtuasjas T-532/10 tunnistada vastuvõetavaks.

Teise nõude vastuvõetavus

76 Kohtuasjas T-532/10 esitatud teises nõudes palub hageja Üldkohtul kohustada EFSA-t „esitama konfidentsiaalseks tunnistatud dokumendid”. Selles osas tuleb asuda seisukohale, et hageja palub Üldkohtul kohustada EFSA-t lubada tal tutvuda kõnealuste dokumentidega.

77 Samas tuleb meenutada, et Üldkohtul puudub pädevus teha liidu institutsioonidele ettekirjutusi (vt eelkõige Esimese Astme Kohtu 12. novembri 1996. aasta määrus kohtuasjas T-47/96: SDDDA *vs.* komisjon, EKL 1996, lk II-1559, punkt 45, ja Esimese Astme Kohtu 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas T-127/98: UPS Europe *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-2633, punkt 50). Nimelt on Üldkohtul vastavalt ELTL artiklile 264 võimalik üksnes vaidlustatud akt tühistada. Seejärel on asjassepuutuva institutsiooni ülesanne võtta ELTL artikli 266 kohaselt meetmed Üldkohtu otsuse täitmiseks (Esimese Astme Kohtu 24. jaanuari 1995. aasta otsus kohtuasjas T-74/92: Ladbroke Racing *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-115, punkt 75).

78 Niisiis tuleb kohtuasjas T-532/10 esitatud teine nõue tunnistada vastuvõetamatuks.

Põhiküsimus

79 Hageja esitab hagi toetuseks ühe väite, mille kohaselt on rikutud finantsmääruse artiklit 100, määrust nr 1049/2001, põhjendamiskohustust, läbipaistvuse põhimõtet ja õigust dokumentidega tutvuda, ning väidab, et tegemist on võimu kuritarvitamisega.

80 Kõigepealt viitab hageja neile faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis ta tõi välja kohtuasjas T-339/10 esitatud hagi teises väites. Täpsemalt väidab hageja sisuliselt, et kuna EFSA tegevus oli läbipaistmatu ja hagejale edastatud dokumendid põhjendamata, siis ei olnud tal võimalik kontrollida menetluseeskirjadest kinnipidamist ega seda, kas edukaks tunnistatud pakkumus oli parim. Lisaks märgib hageja repliigis, et ta sai EFSA poolt 15. septembril 2010 saadetud vastuse kätte rakenduseeskirjade artikli 149 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud 15-päevasest tähtajast hiljem. Täpsemalt märgib hageja õiguse osas tutvuda kõnealuste dokumentidega sisuliselt, et ühe pakkuja poolt hankemenetluses esitatud dokumentide hindamisel tuleb neid võrrelda teiste pakkujate omadega. Eduka pakkuja õigus konfidentsiaalsusele on võrreldes teiste pakkujate kaitseõigustega teisejärgulise tähtsusega. Eelkõige heidab hageja ette, et tal ei võimaldatud tutvuda eduka pakkuja hinnapakkumusega. See kujutab endast põhjendamata jätmist ja olulist hindamisviga. EFSA 15. septembri 2010. aasta otsus ei võimalda konkreetselt kindlaks määrata, milline kahju oleks võinud tekkida eduka pakkuja oskusteabele, kui tema pakkumusega oleks võimaldatud tutvuda. Vaidlustatud keeld kujutab endast ka võimu kuritarvitamist. EFSA seisukoht, mis kaitseb üksnes eduka pakkuja huve, ei ole kooskõlas neutraalsuse ja erapooletuse põhimõtetega, mis oleksid pidanud olema ülekaalus. Pealegi andis EFSA käitumine kõnealusel juhul edukale pakkujale ajalise eelise ning on vastuolus teenuste vaba liikumise, asutamisvabaduse ja hankemenetluste läbipaistvusnõuetega. Hageja lisab EFSA väite osas, mille kohaselt määrus nr 1049/2001 ei ole kohaldatav, et hanketingimused peavad tagama, et taotleja valitakse välja objektiivsete kriteeriumide alusel ja menetlus toimub alguses kindlaks määratud reeglite kohaselt. EFSA on käesoleval juhul kogu aeg viidanud määrusele nr 1049/2001 kui asjaomasele õiguslikule raamistikule.

81 EFSA ei nõustu hageja argumentidega. Eelkõige väidab EFSA seoses õigusega tutvuda kõnealuste dokumentidega, et määrus nr 1049/2001 ei ole kohaldatav ja et lähtuda tuleb finantsmääruse sätetest.

82 Kõigepealt tuleb meenutada, et EFSA viitas oma 15. septembri 2010. aasta otsuses (vt eespool punkt 11) määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 2 ja finantsmääruse artikli 100 lõikele 2.

83 Esiteks, need hageja argumendid, milles ta viitab finantsmääruse rikkumisele, tuleb tagasi lükata samadel põhjustel kui need, mis esitati kohtuasjas T-339/10 esitatud hagiga seoses (vt eespool punktid 32–35 ja 40–49).

84 Hageja argumentide osas, milles ta väidab, et ta sai EFSA poolt 15. septembril 2010 saadetud vastuse kätte rakenduseeskirjade artikli 149 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud 15-päevasest tähtajast hiljem, tuleb sedastada, ilma et oleks vaja võtta seisukohta nende argumentide hilise esitamise kohta repliigi esitamise etapis, et need on ilmselgelt põhjendamata. Nimelt sätestavad rakenduseeskirjade artikli 149 lõiked 2 ja 3 muu hulgas kooskõlas finantsmääruse artikli 100 lõikega 2, edutute pakkujate õiguse saada 15 päeva möödumisel kirjaliku taotluse saamise kuupäevast täiendavat teavet nende pakkumuse tagasilükkamise põhjuste kohta, eduka pakkumuse tunnuste ja suhteliste eeliste ning selle pakkuja nime kohta, kellega leping sõlmitakse. Käesoleval juhul ei ole vaidlust küsimuses, et EFSA teatas hagejale 31. mail 2010 (vt eespool punkt 5), see tähendab enne, kui hageja pöördus EFSA poole, põhjused, miks tema pakkumust ei tunnistatud edukaks, tema pakkumuse ja eduka pakkumuse võrdluse ja eduka pakkuja nime. Lisaks sai hageja oma taotluse alusel ja hageja väitel määruses nr 1049/2001 ette nähtud tähtaja jooksul (see tähendab 15 tööpäeva jooksul, mis vastab ka finantsmääruses ja rakenduseeskirjades sätestatud tähtajale) pakkumuste hindamise protokolli ja eduka pakkujaga sõlmitud lepingu koopia (vt eespool punkt 7). Neid asjaolusid silmas pidades leiab Üldkohus, et EFSA ei rikkunud kohustusi, mis tal on rakendusmääruse artikli 149 lõigete 2 ja 3 alusel. Hageja argumendi suhtes, et EFSA edastatud teave ei võimaldanud tal mõista põhjusi, miks EFSA otsustas sõlmida hankelepingu teise pakkujaga, tuleb märkida, et see kordab kohtuasjas T-339/10 esitatud hagi teises väites toodud argumenti ja see tuleb samadel põhjustel tagasi lükata (vt eespool punktid 40–49).

85 Teiseks tuleb tagasi lükata EFSA argument, mille eesmärk on jätta käesoleval juhul kohaldamata määrus nr 1049/2001. Isegi kui oletada, nagu väidab EFSA, et finantsmääruse artikli 100 lõige 2 sisaldab dokumentidega tutvumist puudutavat erinormi, on selge, et määruse nr 1049/2001 ja

finantsmääruse eesmärgid on erinevad ja need ei sisalda sätteid, mis näeksid sõnaselgelt ette ühe prioriteedi teise suhtes. Seega tuleb tagada, et mõlema määruse kohaldamine oleks vastastikku kooskõlas ning järjepidev. Lisaks tuleb käesoleval juhul esile tuua, et EFSA põhjendas otsesõnu eelkõige määruse nr 1049/2001 alusel kõnealuste dokumentidega tutvumise keelamist.

86 Kolmandaks, käesolevale juhtumile määruse nr 1049/2001 kohaldamise osas tuleb meenutada, et kooskõlas nimetatud määruse põhjendusega 1 avaldub selles määruses Amsterdami lepinguga EL lepingusse lisatud artikli 1 teises lõigus talletatud tahe tähistada uut etappi Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomises, kus otsused tehakse nii avalikult ja kodanikulähedaselt, kui võimalik. Nagu on meenutatud määruse põhjenduses 2, on avalikkuse õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega seotud institutsioonide demokraatliku iseloomuga (vt Euroopa Kohtu 21. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-506/08 P: Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon, EKL 2011, lk I-6237, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Nagu nähtub määruse nr 1049/2001 põhjendusest 4 ja artiklist 1, on selle tagamiseks määrusega seatud eesmärk anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega (vt eespool punktis 86 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

88 Kahtlemata võib seda õigust ikkagi teatud avalikest või erahuvidest lähtudes piirata. Täpsemalt on osutatud määruse artiklis 4 kooskõlas põhjendusega 11 ette nähtud erandite tegemise kord, mis lubab institutsioonidel keelata tutvuda dokumentidega, mille avalikustamine kahjustaks mõnd selle artikliga kaitstud huvi (vt eespool punktis 86 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Kuna need erandid kalduvad kõrvale üldsuse võimalikult laiaulatuslikust õigusest tutvuda dokumentidega, tuleb neid tõlgendada ja kohaldada kitsalt (vt eespool punktis 86 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).

90 Seega, kui asjassepuutuv institutsioon otsustab keelata juurdepääsu dokumentidele, mille väljastamise taotlus on talle esitatud, on ta põhimõtteliselt kohustatud selgitama küsimust, kuidas tutvumine selle dokumendiga võib konkreetselt ja tegelikult kahjustada huve, mida kaitseb määruse nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud erand, millele see institutsioon tugineb. Peale selle peab kahjustamise ohtu olema mõistlikult ettenähtav ja see ei tohi olla ainult oletuslik (vt eespool punktis 86 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika). Asjaomane institutsioon võib siiski võtta selles osas aluseks teatud liiki dokumentidele kohaldatavad üldised eeldused, kuna ühesuguste dokumentide väljastamise taotluste suhtes saab kohaldada sarnaseid üldist laadi kaalutlusi (vt 29. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-139/07 P: komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, EKL 2010, lk I-5885, punktid 53 ja 54 ning seal viidatud kohtupraktika).

91 Lisaks peab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 käsitletud olukorras institutsioon kontrollima, ega asjaomase dokumendi avaldamine ei ole õigustatud ülekaaluka avaliku huvi esinemise tõttu (Üldkohtu 19. jaanuari 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04: Co-Frutta *vs.* komisjon, EKL 2010 lk II-1, punkt 123, vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-39/05 P ja C-52/05 P: Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, EKL 2008, lk I-4723, punkt 49).

92 Selles osas tuleb meenutada, et pärast käsitletavate dokumentide hindamist rahuldas EFSA osaliselt hageja taotluse nendega tutvuda, edastades talle pakkumuste hindamise protokolli ja eduka pakkujaga sõlmitud lepingu koopia (vt eespool punkt 7). Need dokumendid edastati lisaks esialgu finantsmääruse alusel edastatud andmetele hagejale pakkumuse tagasilükkamise põhjuste, tema pakkumuse ja eduka pakkumuse võrdluse ning edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja nime kohta (vt eespool punkt 5).

93 EFSA keeldumine edastada teatud dokumente puudutab konkreetselt teiste pakkujate poolt asjaomases hankemenetluses esitatud pakkumusi. EFSA viitab selles osas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimesele taandele, mis käsitleb füüsilise või juriidilise isiku ärihuvide kaitset.

94 Üldkohtule esitatud dokumentidest ilmneb, et hageja vaidlustab konkreetselt EFSA otsuse mitte võimaldada tal tutvuda eduka pakkuja pakkumusega. Eelkõige toob hageja esitatud dokumentides välja, et tema dokumentidega tutvumise taotlus puudutas eduka pakkuja „pakkumuse üksikasju, mis on asjakohased hankelepingu sõlmimise otsuse tegemisel". Lisaks täpsustas hageja, et eduka pakkuja pakkumusega tutvumise keeld on „käesoleva menetluse ese". Seega tuleb hageja nõudeid kohtuasjas T-532/10 tõlgendada nii, et nende eesmärk on EFSA 15. septembri 2010. aasta otsuse tühistamine osas, millega keelduti tal võimaldamast tutvuda edukaks tunnistatud pakkuja pakkumusega.

95 Esiteks tuleb sedastada, et dokumendid, mille osas viidatakse erandile, võivad kuuluda ärihuvide kaitseks ette nähtud erandi kohaldamisalasse. See tuleneb eelkõige pakkujate pakkumustes esinevatest majanduslikest ja tehnilistest andmetest.

96 Teiseks tuleb kontrollida, kas EFSA hindas küsimust, kas ärihuvide kaitseks ette nähtud erandi kohaldamisalasse kuuluvate dokumentide avalikustamine kahjustab konkreetselt ja tegelikult kaitstud huvi.

97 EFSA tõi oma 15. septembri 2010. aasta otsuses esile asjaolu, et tingimused, kuidas pakkumused on koostatud, milline on nende keelekasutus, iseloomulik esitamisviis ning ettevõtjate oskusteave pakkumuste ettevalmistamisel, on eriomased, hõlmates investeeringuid finants- ja personali valdkonnas. EFSA täpsustas, et käesoleval juhul tuleb asuda sellisele seisukohale, kuna kõige olulisem on pakutavate teenuste vastavus EFSA vajadustele. Seega on pakkujatel õigustatud huvi vastustada kõnealuste dokumentide avalikustamist üldsusele ja eelkõige tegelikele või võimalikele konkurentidele. Viimati nimetatud asjaolu kohta lisas EFSA veel, et käesoleval juhul võib hanketeates nimetatud teenuseid pakkuda teistele asutustele või ettevõtetele, või tulevikus isegi EFSA-le.

98 EFSA 15. septembri 2010. aasta otsuses kasutatud sõnastusest ilmneb, et tema arvates esines üldine eeldus, et tutvumine teiste pakkujate pakkumustega kahjustab põhimõtteliselt kõnealust kaitstavat huvi.

99 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et hankedokumendid sisaldasid EFSA konkreetseid nõudeid, mis eeldasid pakkujatelt vastust, mis on kohandatud kõnealustele vajadustele, nagu EFSA sisuliselt oma 15. septembri 2010. aasta otsuses õigesti märkis. See ilmneb pealegi ka hageja esitatud pakkumusest, mis käesolevas kohtuasjas on lisatud hagiavaldusele. Selle ülesehitus vastab täpselt EFSA hanketeatele, põhineb konkreetsel esitlusel ja sisaldab ettevõtja andmeid, mis võimaldavad tõsta esile tema asjatundlikkust. Selles osas tuleb asuda seisukohale, et kõnealused pakkumused on neis esitatud eritingimuste, valitud esitlusviisi ja esiletoodud oskuste poolest seotud pakkujate eriomase oskusteabega ning panustatud on nende pakkumuste omapärasse ja huviäratavusse vaidlusaluses hankemenetluses, mille eesmärk on esitatud pakkumuste võrdleva hindamise teel lõpuks nende hulgast välja valida üks pakkumus (vt selle kohta seoses konkursikutsetega Üldkohtu 21. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas T-439/08: Agapiou Joséphidès *vs.* komisjon ja EACEA, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 127). Nagu EFSA samuti oma otsuses märkis, võib pealegi kõnealuseid teenused pakkuda teistele asutustele või isegi EFSA-le endale, kuna eduka pakkujaga on sõlmitud tähtajaline leping. Seega ei saa välistada, et hageja asub uuesti võistlema teiste pakkujatega ja eelkõige eduka pakkujaga, kui EFSA kuulutab välja uue hanke, mis puudutab sarnaseid teenuseid. Seega ei saa pakkujate pakkumusi ja eelkõige eduka pakkuja oma edastada tegelikele või võimalikele konkurentidele, nagu EFSA oma otsuses õigesti märkis.

100 Lisaks tuleb esile tuua, et pakkujate pakkumuste kaitsmine teiste pakkujate pilkude eest on kooskõlas finantsmääruse asjakohaste sätetega ja eelkõige selle artikli 100 lõikega 2, millele viitas ka EFSA oma 15. septembri 2010. aasta otsuses, mis ei näe ette esitatud pakkumuste avalikustamist, sealhulgas ka

mitte edututе pakkujate taotluste alusel (vt eduka pakkumuse väljastamise kohta eespool punktis 49 viidatud määrus Evropaïki Dynamiki *vs.* keskkonnaagentuur, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika). Selline piirang on kooskõlas liidu riigihangete valdkonda reguleerivate õigusnormide eesmärgiga, mis põhineb ausal konkurentsil. Selle eesmärgi saavutamiseks on oluline, et hankijad ei avalda hankemenetluses saadud teavet, mille sisu võidakse kasutada konkurentsi kahjustamiseks, ei käimasolevas menetluses ega ka hilisemates hankemenetlustes. Pealegi põhinevad hankemenetlused – nii oma laadilt kui ka liidu vastava valdkonna õigusnormide süsteemi kohaselt – hankija ja menetlustes osalevate ettevõtjate vahelisel usaldusel. Ettevõtjad peavad saama hankijatele esitada kogu hankemenetluseks vajaliku teabe kartmata, et hankijad esitavad kolmandatele isikutele andmeid, mille avaldamine võiks olla neile kahjulik (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 14. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-450/06: Varec, EKL 2008, lk I-581, punktid 34–36). Tuleb samuti rõhutada, et arvestades finantsmääruse artikli 100 lõikes 2 sätestatut, saavad edutud pakkujad teada eduka pakkumuse tunnused ja suhtelised eelised ning selle pakkuja nime, kellega leping sõlmitakse.

101 Eeltoodud asjaoludest ilmneb, et EFSA ei eksinud, kui ta sisuliselt järeldas, et on olemas üldine eeldus, et tutvumine teiste pakkujate pakkumustega kahjustab põhimõtteliselt kõnealust kaitstavat huvi. Ükski hageja esitatud argument ei võimalda asuda seisukohale, et käesoleval juhul see eeldus ei kehti dokumentide kohta, mille väljastamist taotleti.

102 Mis konkreetselt puudutab eduka pakkuja hinnapakkumust, mille osas hageja heidab ette, et see dokument ei olnud talle kättesaadav, siis selles osas tuleb veel märkida, nagu on sedastatud kohtuasjas T-339/10, et hagejal oli võimalik hinnapakkumusega tutvuda EFSA esitatud dokumentide kaudu (vt eespool punkt 34). Samuti tuleb tagasi lükata hageja argument, milles ta väidab, et EFSA otsus on põhjendamata või et EFSA on toime pannud ilmse kaalutlusõiguse rikkumise.

103 Kolmandaks tuleb esile tuua, et hageja ei ole esitanud Üldkohtule ühtki põhjendatud argumenti, mis tõendaks, et EFSA eksis järeldades, et puudub ülekaalukas avalik huvi, mis õigustaks asjaomase dokumendi avaldamist määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 alusel. Igal juhul märkis EFSA oma 15. septembri 2010. aasta otsuses õigesti, et hageja huvi avalikustamise ja läbipaistvuse vastu sai käesoleval juhul täielikult rahuldatud talle eespool punktides 5 ja 7 nimetatud dokumentide edastamisega. Hageja EFSA-le esitatud väite osas, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, piisab märkimisest, et sellise väitega ei saa nõustuda, kuna eduka pakkuja pakkumust ei edastatud teistele edututele pakkujatele.

104 Mis puudutab neljandaks hageja väidet võimu kuritarvitamise kohta, mida ta põhjendab sellega, et kaitstes pakkujate pakkumusi kaitstakse nende turgu „valitsevat seisundit”, siis selle kohta tuleb sedastada, et lisaks sellele, et see ei põhine ühelgi põhjendatud argumendil, läheb see ka vastuollu asjaoluga, et teabe avaldamata jätmine hankemenetlustes teenib ausa konkurentsi tagamise eesmärki (vt eespool punkt 100). Seega tuleb hageja asjaomased väited tagasi lükata.

105 Kõiki neid asjaolusid silmas pidades tuleb asuda seisukohale, et EFSA otsus jätta hagejale eduka pakkuja pakkumus edastamata, ei ole mingil moel ebaseaduslik.

106 Järelikult tuleb hageja ainus väide tagasi lükata ja jätta seega hagi kohtuasjas T-532/10 tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

107 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna EFSA on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagid rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Cosepuri Soc. Coop. pA-lt.

Forwood Dehousse Schwarcz

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29. jaanuaril 2013 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust 1

Menetlus ja poolte nõuded 3

Õiguslik käsitlus 4

1. Hagi kohtuasjas T-339/10 4

Tühistamisnõuded 4

Tühistamisnõuete vastuvõetavus 4

Põhiküsimus 5

– Esimene väide, mis puudutab finantsmääruse artikli 89, hea halduse, läbipaistvuse ja avalikustamise põhimõtete ning dokumentidega tutvumise õiguse rikkumist 5

– Teine väide, mille kohaselt on rikutud finantsmääruse artiklit 100, määrust nr 1049/2001, põhjendamiskohustust, läbipaistvuse põhimõtet ning dokumentidega tutvumise õigust 7

– Kolmas väide, mis puudutab rakenduseeskirjade artikli 100 ning hankedokumentides esitatud tingimuste rikkumist ja peamiselt otsuse põhjendamata jätmist 9

Kahju hüvitamise nõuded 11

2. Hagi kohtuasjas T-532/10 12

Hagi vastuvõetavus 12

Teise nõude vastuvõetavus 12

Põhiküsimus 12

Kohtukulud 16